

Зараз, коли в Україні є великий потенціал для розвитку стартапів, звісно потрібно створювати правові засади для їх підтримки, насамперед у вишах та наукових установах. МОН завершує підготовку законопроекту щодо стартапів – на часі його обговорення в експертному та бізнес середовищі. У законопроекті для стартапів передбачено встановлення нижчої податкової ставки на прибуток. Зокрема, на перші 2 роки – 30% від існуючої податкової ставки на прибуток, у третьому році – 50%, четвертому – 60%, п'ятому – 70%., прописуються алгоритми, які дозволять збільшити комерціалізацію українських розробок, кількість малих інноваційних підприємств, небюджетні джерела фінансування інноваційної діяльності тощо.

У 2018 році Українським урядом планується створити фонд підтримки стартапів, тому що це за великим рахунком величезний успіх для всієї нашої країни", так як багато успішних стартапів в світі були створені саме українцями. На державному рівні необхідно створювати максимально комфортні умови для їх роботи у формі простих процедур реєстрації та лояльного оподаткування.

Діяльність стартап-компаній в Україні як прогресивної форми інноваційного підприємництва доцільно здійснювати

шляхом формування грантів на стимулювання генерації нових бізнес-моделей і новаторства як з боку держави, так і через залучення приватного капіталу та інвестиційних вкладень.

Спрямування розвитку стартапів на науково-технічний прогрес гарантує економічне зростання держави в цілому та забезпечить трансформацію новостворених бізнес-структур у якості не тільки окремих функціональних економічних одиниць, а і вузькоспрямованих галузей національної економіки.

Важливим підходом до вирішення питань щодо економічної та правової оцінки пришвидшення темпів розвитку стартапів в Україні, має стати висока інформативність зацікавлених сторін через спеціалізовані видання, соціальні мережі, та інше, що дасть змогу привернути увагу до росту економічних показників результативності в сфері розробок інтелектуальних продуктів та спрощення процедурних, в тому числі юридичних питань запровадження будь-якої новаторської ідеї.

Тому варто відзначити, що необхідно створити належне правове поле для діяльності стартапів: розробити уніфікований законопроект, внести зміни до діючих нормативно-правових актів стосовно мотивації діяльності стартапів в Україні.

Список використаних джерел:

1. Ганс Пітер Тіль. Від нуля – до одиниці / Т. П. Ганс. К. : Наш Формат, 2015. – 232 с.
2. Мрихіна О. Б. Перспективи стартап-компаній у контексті конкурентоспроможного розвитку українського ринку високих технологій / О. Б. Мрихіна, А. Р. Стояновський, Т. І. Міркунова // Актуальні проблеми економіки. – 2015. – № 9. – С. 215–225.
3. Пікуль В. С. Що таке стартап? [Електронний ресурс] / В. С. Пікуль. – Режим доступу : http://3222.ua/article/scho_ta_ke_startap.htm.
4. Рис Э. Бизнес с нуля : метод Lean Startup для быстрого тестирования идей и выбора бизнес-модели / Э. Рис; [пер. с англ. А. Стативка]. – М. : Альпина, 2017. – 253 с.
5. Характерні риси стартапів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pro-biznes.com.ua>
6. Збанацький В. Стартапи: юридичні та практичні аспекти. Ознайомча частина // Незалежний аудитор. – № 4 (15). – 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nauditor.com.ua/uk/component/na_archive/269?view=material.
- 7 Steve Blank. What Founders Need to Know: You Were Funded for a Liquidity Event. – Start Looking, available [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://steveblank.com/category/venture-capital>.
8. Paul Graham. Before the Startup, available at [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.paulgraham.com/before.html>.

УДК 330.341

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ КЛАСТЕРІВ В УКРАЇНІ

Дончак Л.Г. – к.е.н., доцент

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Глобалізація економічних процесів, посилення міжнародної конкуренції вимагають зміни парадигми управління конкурентоспроможністю, яка передбачає перехід на відносно нову економічну політику,

побудовану на кластерному підході. Кластерні об'єднання сьогодні можна вважати одними з найефективніших форм об'єднання наукових установ, виробничих одиниць та держави. Об'єднання у кластери дозволить зміцнити

економічний потенціал регіону та країни загалом, збільшити кількість робочих місць, прискорити темпи впровадження інновацій на виробництві, сприяти підвищенню конкурентоспроможності різних галузей економіки.

Варто відмітити, що запропонована тема є на даний час досить актуальною, оскільки, як свідчить передовий зарубіжний досвід, кластерний підхід є необхідною і навіть безальтернативною умовою суттєвого підвищення конкурентоспроможності країн та їх регіонів.

Дослідження теоретичних та практичних аспектів формування кластерів отримало значного розвитку завдяки роботам А. Маршала, М. Портера, М. Енрайта, Е. Леммера, В. Базилевич, Є. Безвужка, З. Варналія, М. Войнаренка, Б. Губського, Б. Кваснюка, І. Михасюка, А. Мокія, С. Мочерного, В. Новицького, Ю. Павленка, А. Поручника, Є. Савельєва, В. Савченко, О. Серіка, В. Сизоненка та інших.

Автором кластерного підходу в економіці вважають М. Портера, який визначає кластер як «сконцентровані за географічною ознакою групи взаємозалежних підприємств, спеціалізованих постачальників, постачальників послуг, фірм у споріднених галузях, а також пов'язаних з їх діяльністю некомерційних організацій та установ (наприклад, університетів, агентств зі стандартизації, торговельних об'єднань) у певних областях, що конкурують, але при цьому ведуть спільну роботу» [1, с. 206].

На думку сучасних авторів, кластер являє собою об'єднання, зосереджених на певній території, взаємопов'язаних підприємств, установ чи організацій, які є представниками бізнесу, науки та держави і доповнюють один одного, цим самим досягають максимального господарського ефекту від такого об'єднання та посилюють конкурентні переваги таких підприємств в межах галузі, регіону чи країни в цілому [2, с. 73].

Враховуючи зарубіжний досвід формування та розвитку кластерних утворень, слід акцентувати увагу на тому, що Україна має усі передумови впровадження кластерного підходу в країні, зокрема: загострення конкуренції, низька інноваційна активність господарюючих суб'єктів, низький рівень конкурентоспроможності підприємств, суперництво і співробітництво між суб'єктами тощо. Це вказує на те, що в Україні виникла нагальна потреба впровадження кластерного підходу з метою підвищення конкурентоспроможності підприємств, регіонів

та національної економіки в цілому.

На сьогодні кластерними ініціативами охоплено майже всі регіони України, що свідчить про зацікавленість компаній у створенні бізнес-мереж та забезпечує надійну платформу для формування кластерної політики на державному рівні.

Варто зазначити, що до економічних регіонів, які є лідерами в області кластеризації економіки країни є Подільський (Хмельницька, Вінницька, Тернопільська області), Карпатський (Закарпатська, Львівська, Івано-Франківська, Чернівецька області) та Причорноморський (Миколаївська, Одеська, Херсонська області).

Вперше ідея кластеризації економіки України на регіональному рівні почала реалізовуватись у Хмельницькій області з 1998 року, результатом чого з'явився перший кластер будівельної галузі «Поділля Перший». Він досяг успіхів на місцевому ринку та вийшов на будівництво об'єктів за межі свого регіону. Далі почали об'єднуватись представники інших галузей: так з'явилися у переробно-харчовій, туристсько-рекреаційній, логістичній, деревообробній, ІТ-кластери і зрештою, агрокластери.

Крім цього, до найвідоміших кластерів, які функціонують на території України можна віднести: Кам'янець-Подільський туристичний кластер, кластер сільського туризму «Оберіг» (с. Гриців, Хмельницька обл.), інноваційно-інвестиційний кластер (м. Тернопіль), Вінницький переробно-харчовий кластер, кластер виробництва сувенірів «Сузір'я», кластер Ліжникарства, транспортно-логістичний кластер Закарпаття, туристський кластер «Сім чудес України», Львівський кластер ІТ та бізнес-послуг, транспортно-логістичний кластер «Південні ворота України» (м. Херсон), кластер «Транзитний потенціал України» (м. Одеса) та інші.

Досліджуючи кластерний підхід, доцільним є визначення наступних його переваг у порівнянні з іншими формами організації економічної діяльності:

- функціонування кластеру, як системи дає змогу отримати синергетичний ефект, що проявляється у значно більшому економічному ефекті від функціонування кластеру у порівнянні з окремо взятими підприємствами;

- суттєве спрощення доступу підприємств-учасників кластеру до ресурсів;

- підвищення ефективності реалізації виробленої продукції за рахунок сформованості більш стійких логістичних зв'язків між підприємствами, що входять в кластер;

- значне зниження фінансових і

кредитних ризиків;
– спрощення можливості планування та прогнозування щодо впровадження інновацій;
– підвищення стабільності та прогнозованості грошових потоків;
– кластерний підхід дає можливість визначити підприємства, які можна віднести до того чи іншого кластеру, частку кожного підприємства у формуванні кінцевого продукту і сукупного економічного ефекту;
– можливість визначення, яким чином інвестиції, що залучені на конкретний кластер, впливають на формування регіонального бюджету [3, с. 133-134].

Як показав аналіз, основними перешкодами ефективного формування кластерів в Україні є:

– відсутність досконалої законодавчої бази щодо формування кластерів;
– недосконалість дієвої державної підтримки;
– низький рівень навичок та недостатність досвіду для формування кластерних утворень;
– низька мотивація учасників кластеру до спільної співпраці тощо.

Отже, сьогодні формування кластерних систем в Україні є необхідною умовою для відродження вітчизняного виробництва, підвищення ефективності інноваційно-інвестиційного розвитку регіонів, досягнення високого рівня економічного зростання конкурентоспроможності.

Список використаних джерел:

1. Портер М. Международная конкуренция : пер. с англ. / М. Портер. – М. : Международные отношения, 1993. – 896 с.
2. Левченко А. О. Зарубіжний досвід функціонування кластерних утворень та шляхи його використання в Україні / А. О. Левченко, І. О. Ціренко / Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. – 2017. – Випуск 31. – С. 71-79.
3. Некрасова Л. А. Формування кластеру, як напрямку інноваційного розвитку економіки / Л. А. Некрасова, О. С. Попенко // Економіка: реалії часу. – 2014. – № 2 (12). – С. 132-138.

УДК 338.5

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Семчук І.В. – к.е.н., доцент

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

За сучасних ринкових умов господарювання перед підприємствами України стоять завдання підвищення конкурентоспроможності, стабільності й стійкості. Ефективне управління витратами є надзвичайно важливим, оскільки від величини витрат залежить прибутковість підприємства. У зв'язку з цим існує необхідність у формуванні ефективної системи управління витратами, яка дозволить досягти раціонального використання усіх видів ресурсів підприємства та оптимізувати витрати.

Дослідженням проблем управління витратами на підприємстві займалися багато вчених як у нашій країні, так і за кордоном. У своїх роботах різні аспекти проблеми висвітлювали науковці Ясінська А.І., Цалко Ю.С., Череп А.В., Голов С.Ф., Нападівська Л.В., Лук'янова В.В., Палій В.Ф., Грещак М.Г., Чумаченко М.Г., Рясних Є.Г. та ін. Відзначаючи цінність отриманих результатів попередніх досліджень, необхідно визнати наявність ряду невирішених проблем.

Проблемні питання теоретичного напрямку, пов'язані з необхідністю теоретичного

обґрунтування сутності поняття «витрати» та різноманітністю підходів до класифікації витрат. Проблемні питання практичного напрямку, пов'язані з необхідністю удосконалення організації та методики здійснення внутрішнього контролю витрат на підприємстві.

Ефективне управління витратами відіграє найважливішу роль в процесі відтворення. Адже покриття витрат на виробництво продукції дозволяє відновлювати і розширювати масштаб виробництва. Величина прибутку підприємства залежить безпосередньо від його витрат, оскільки витрати впливають на ефективність виробництва, ціноутворення і конкурентоспроможність продукції на ринку. Крім того, вивчення витрат дозволяє прийняти рішення про доцільність функціонування підприємства [2, с. 206].

Розглядаючи витрати як економічну категорію, дослідники з економічної теорії виділяють наступні концепції та підходи до розкриття їх сутності:

1. маржиналістська (неокласична) і трудова концепції витрат;
2. економічний і бухгалтерський підходи до визначення витрат;